

ผลการให้การปรึกษารายบุคคลแบบพฤติกรรมนิยมต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของ
ผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้า

เกรียงศักดิ์ วงศ์เมฆ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

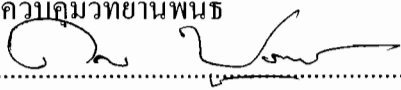
สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

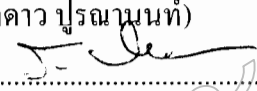
ธันวาคม 2554

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ เกรียงศักดิ์ วงศ์เมฆ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษาของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

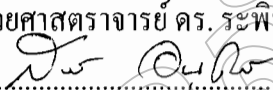
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ดร. ชลดาว ปุณณนันท)

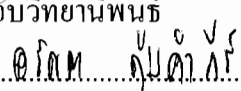
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

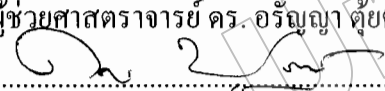
.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(ดร. สุริพร อนุศาสนนันท์)

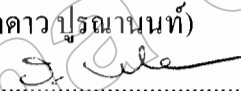
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

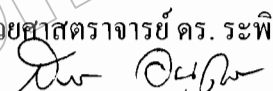
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ตูย์คำภีร์)

.....กรรมการ

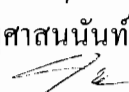
(ดร. ชลดาว ปุณณนันท)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ระพีพันธ์ ฉายวิมล)

.....กรรมการ

(ดร. สุริพร อนุศาสนนันท์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุรินทร์ สุทธิธาพิทย์)

คณะศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรี แยมกลีกร)

วันที่ 10 เดือน เมษายน พ.ศ. 2555

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก ดร.คลดาว ปุณณานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระพีพันธ์ ฉายวิมล และดร.สุริพร อนุศาสนนันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทุกขั้นตอน การทำวิทยานิพนธ์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์ ดร.วรารกร ทรัพย์วิระประกรณ์ ดร.สมพงษ์ ปั่นหุ่่น และดร. ครรชิต แสนอุบล ที่สละเวลาในการตรวจ และให้คำแนะนำในการสร้างแบบสำรวจพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้าและโปรแกรมการให้การบริการรายบุคคลแบบพฤติกรรมนิยมตามทฤษฎีการเรียนรู้ ของสกินเนอร์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรัญญา ด้อยคำภีร์ ที่ให้ความกรุณาเป็นประธาน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เป็นประโยชน์ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและเพื่อนร่วมงานของโรงไฟฟ้าบีแอลซีพีเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบเครื่องมือในการวิจัย สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณสมาชิกในครอบครัวและเพื่อน ๆ ร่วมรุ่นจิตวิทยาการให้ คำปรึกษาทุกคน ที่ให้ข้อเสนอแนะและให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือเสมอมา

เกรียงศักดิ์ วงศ์เมฆ

50922579: สาขาวิชา: จิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)

คำสำคัญ: พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน/ การให้การปรึกษารายบุคคล/ พฤติกรรมนิยม/ ผู้ปฏิบัติงาน/ โรงไฟฟ้า

เกรียงศักดิ์ วงศ์เมฆ: ผลการให้การปรึกษารายบุคคลแบบพฤติกรรมนิยมต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้า (THE EFFECTS OF BEHAVIOR INDIVIDUAL COUNSELING ON OCCUPATIONAL SAFETY BEHAVIOR OF POWER PLANT WORKERS) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ศศดว ปุณณานนท์, ศศ.ด., ระพีพันธ์ ฉายวิมล, ค.ด., สุวีพร อนุศาสนนันท์, ค.ด. 183 หน้า. ปี พ.ศ. 2554.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเพื่อศึกษาผลของการให้การปรึกษารายบุคคลแบบพฤติกรรมนิยมต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติงานฝ่ายเดินเครื่องและฝ่ายบำรุงรักษาของโรงไฟฟ้าบีแอลซีพี นิคมมาบตาพุด ตำบลมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ที่ปฏิบัติงานอยู่ในปี พ.ศ. 2554 และมีคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยหนึ่งความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X} - SD$) จำนวน 32 คน และสุ่มอย่างง่ายเพื่อแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ แบบสำรวจพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้า และโปรแกรมการให้การให้การปรึกษารายบุคคลแบบพฤติกรรมนิยม โดยผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้า กลุ่มทดลองแต่ละคนได้รับ โปรแกรมการให้การปรึกษารายบุคคลแบบพฤติกรรมนิยม สัปดาห์ละครั้ง ติดต่อกัน 10 สัปดาห์ รวมเป็น 10 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ส่วนผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้ากลุ่มควบคุม ปฏิบัติงานตามปกติ การเก็บข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปร ระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่มและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่แบบนิวแมน-คูลส์

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาในการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเฉลี่ยในระยะการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเฉลี่ยในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

50922579: MAJOR: COUNSELING PSYCHOLOGY; M.Sc. (COUNSELING PSYCHOLOGY)

KEYWORDS: OCCUPATIONAL SAFETY BEHAVIOUR/ INDIVIDUAL COUNSELING/
BEHAVIOR COUNSELING/ POWERPLANT WORKERS

KREINGSAK WONGMEK: THE EFFECTS OF BEHAVIOR INDIVIDUAL
COUNSELING ON OCCUPATIONAL SAFETY BEHAVIOR OF POWER PLANT WORKERS.

THESIS ADVISORS: DOLDAO PURANANON, Ph.D., RAPIN CHAYVIMOL, Ph.D.,
SUREEPORN ANUSASANANUN, Ph.D., RAPIN CHAYVIMOL, Ph.D., SUREEPORN
ANUSASANANUN, Ph.D. 183 P. 2010.

The purpose of this research was to study the effect of behavior individual counseling on occupational safety behavior of power plant workers. The sample used in this study consisted of 32 power plant workers who have safety behavior lower than Mean – Standard deviation ($\bar{X} - SD$) were divided in two groups: an experimental group and a control group by using simple random sampling technique, sixteen power plant workers in each. The instruments used in this study included the occupational safety behavior of power plant workers inventory and the behavior individual counseling program designed by researcher. The treatment was given ten times for the experimental group, once a week for each time fifty minutes long. The data collecting procedure was divided into three phases: the pretest, the posttest and the follow-up. The data were analyzed by repeated measures analysis of variance: one between-subjects variable and one within-subjects variable and paired-difference test by Newman-Keuls procedure.

The results indicated that there was statistically significant interaction at .05 level between the method and the duration of experiment. Power plant workers in the experimental group have higher mean scores of the occupational safety behavior than those of the control group in the post-test and follow-up phases with statistically significant at .05 level. The power plant workers in the experimental group have higher mean scores of the occupational safety behavior in the posttest and follow-up than in the pretest phases with a statistically significant at .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ปัญหาของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
พฤติกรรม	11
พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน	14
การให้การปรึกษารายบุคคล	21
การให้การปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยม	29
เทคนิคการปรับพฤติกรรมตามทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
การออกแบบการวิจัย	51
การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	52
การสร้างและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	53
การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	70

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
5 สรุปและอภิปรายผล	83
สมมติฐานของการวิจัย	84
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	84
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	95
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก	104
ภาคผนวก ข	108
ภาคผนวก ค	118
ภาคผนวก ง	162
ภาคผนวก จ	170
ประวัติย่อของผู้วิจัย	181

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การปรับเปลี่ยนข้อคำถามจากแบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ของแก้วฤทัย แก้วชัยเทียม	54
2 ข้อคำถามด้านพฤติกรรมความปลอดภัยภายนอกในการทำงานที่สร้างขึ้นเพิ่มเติม	57
3 การปรับเปลี่ยนข้อคำถามจากแบบวัดพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของ วีริศ จิร ไชยภาส	58
4 ข้อคำถามด้านพฤติกรรมความปลอดภัยภายในในการทำงานที่สร้างขึ้นเพิ่มเติม	61
5 โครงสร้างแบบสำรวจพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้า	62
6 คะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	73
7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง	76
8 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลองของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	78
9 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลองของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	78
10 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผลของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	79
11 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาของผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลอง	80
12 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาการทดลองของผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้ากลุ่มควบคุม	80
13 ผลการเปรียบเทียบค่าพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเป็นรายคู่ตามระยะเวลา ของผู้ปฏิบัติงานในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลองด้วยวิธีการทดสอบแบบนิวแมน-คูลส์	81
ภาคผนวก ข-1 แสดงองค์ประกอบ ทิศทางของคำถาม ค่า IOC และค่าอำนาจจำแนกของ แบบสำรวจพฤติกรรมความปลอดภัยภายนอกในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้า (ส่วนที่ 2)	116
ภาคผนวก ข-2 แสดงองค์ประกอบ ทิศทางของคำถาม ค่า IOC และค่าอำนาจจำแนกของ แบบสำรวจพฤติกรรมความปลอดภัยภายในในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้า (ส่วนที่ 3)	117

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
2 ทฤษฎีลูกโซ่ของอุบัติเหตุ	17
3 แบบจำลองพฤติกรรม ABC	30
4 แบบแผนการทดลอง	51
5 แผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเฉลี่ยของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามระยะเวลา	74
6 การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเฉลี่ยของผู้ปฏิบัติงาน ในโรงไฟฟ้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	75
7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการทดลอง	77